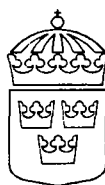

Jordbruksutskottets yttrande

1990/91:JoU2y

Sverige och den västeuropeiska
integrationen

1990/91
JoU2y

Till utrikesutskottet

Utrikesutskottet har den 29 maj 1990 berett jordbruksutskottet m.fl. utskott tillfälle att avge yttrande över vissa under den allmänna motionstiden 1990 väckta motioner om Sverige och den västeuropeiska integrationen.

I yttrandet behandlar jordbruksutskottet följande motioner:

1989/90:Fi207 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att jordbrukspolitiken icke skall anpassas till EG.

1989/90:U503 av Carl Bildt m.fl. (m) vari yrkas

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts angående svensk medverkan i EEA.

1989/90:U515 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas

7. att riksdagen hos regeringen begär att denna till EG-kommissionen, Europaparlamentet och EGs ministerråd framför att Sverige inte kan godta försämringar när det gäller miljön, arbetsmiljön, konsumentskyddet, den generella välfärdspolitiken, fackliga rättigheter, jämlikheten mellan kvinnor och män samt det demokratiska inflytandet.

1989/90:U518 av Olof Johansson m.fl. (c) vari yrkas

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om planering av jordbruksproduktion som kan garantera en långsiktigt uthållig folkförsörjning i hela Europa.

1989/90:U519 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari yrkas

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att Sverige bör satsa på att utveckla ECE till en ännu starkare bas för all-europeiskt miljöarbete än redan är fallet.

1989/90:U522 av Inger Schörling m.fl. (mp) vari yrkas

3. att riksdagen hos regeringen begär klarläggande om att förhandlingsmandatet med EG ej omfattar handel med miljöfarligt avfall,

11. att riksdagen hos regeringen begär klarläggande om att förhandlingsmandatet med EG inte omfattar jordbruket.

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att en försämrad yttre miljö eller arbetsmiljö, ett sämre konsumentskydd eller en urholkad arbetsmiljö är pris som Sverige inte är berett att betala för att uppnå EG-anpassning,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen refererats från EGs egen miljöutredning om risken för att EGs inre marknad leder till betydande ökning av allvarliga miljöproblem,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att försenad avveckling av freoner på grund av EG-anpassningen som påpekats av naturvårdsverket inte kan godtas,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att de av energi- och miljödepartementet påpekade skillnaderna mellan Sverige och EG, bl.a. när det gäller miljömotiverad gränskontroll, kontroll av avgasrening och svavelutsläpp, inte får utjämnas genom att Sverige sänker sina krav,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att de skillnader i livsmedelsnormerna mellan Sverige och EG som påvisats av livsmedelsverket icke får utjämnas genom att svenska normer försvagas eller planerade skärpningar försenas,

13. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att de skillnader mellan EG och Sverige beträffande kemikaliekontrollen som kartlagts av KEMI icke får utjämnas genom att svenska normer försvagas eller att planerade skärpningar försenas.

Hearing

Utskottet har anordnat en utfrågning med representanter för utrikesdepartementets handelsavdelning, jordbruksdepartementet och miljödepartementet i syfte att erhålla information om det västeuropeiska integrationsarbetet.

Utskottet

Miljöpolitik m.m.

Enligt motionärerna i motion U515 (v) kan de enskilda nationalstaterna inte lösa alla avgörande problem som finns i Europa. Miljöhoten känner inga gränser. Det krävs ett alleuropeiskt samarbete med för hela Europa bindande beslut inom miljöområdet. Det är viktigt att det rör sig om minimiregler som ger enskilda länder möjlighet att ensamma eller tillsammans med andra länder gå vidare och skärpa reglerna. Enligt motionärerna är EG-systemet här ett hinder för en positiv utveckling. Detta beror på att varornas fria rörlighet är en överordnad princip inom gemenskapen. Enligt motionärerna har Sverige i

EG—EFTA-förhandlingarna när det gäller undantag haft en exempel-löst låg profil. Sverige bör klart och tydligt deklarera till EG-kommissionen, Europaparlamentet och EGs ministerråd att vi inte kan godta försämringar för svensk del när det gäller bl.a. miljön (yrkande 7 delvis).

I motion U542 (mp) framhålls att EG inte kommer att acceptera ett svenskt fasthållande vid hundratals "särregler" i det fortsatta arbetet med EG-anpassningen. Tvärtom kräver EG att alla länder som vill komma i åtnjutande av den inre marknadens fördelar också måste acceptera hela EGs samlade regelverk, den s.k. *acquis communautaire*, som omfattar allt vad EG enats om sedan år 1957. Enligt motionärerna håller Sverige i det pågående arbetet på att avsäga sig möjligheterna att föra en självständig miljöpolitik. Riksdagen bör ge regeringen till känna att bl.a. en försämrad yttre miljö är ett pris som Sverige inte är berett att betala för att uppnå EG-anpassning (yrkande 1, delvis). I november 1989 redovisades en av EG-kommissionen beställd expertrapport som förutspådde kraftigt ökande miljöproblem på grund av den inre marknadens dynamiska tillväxteffekter. De i rapporten refererade riskerna för att EGs inre marknad leder till betydande ökningar av allvarliga miljöproblem bör enligt motionärerna ges regeringen till känna (yrkande 2). Vidare framhålls i motionen att de av energi- och miljödepartementet påpekade skillnaderna mellan Sverige och EG, bl.a. när det gäller miljömotiverad gränskontroll, kontroll av avgasrening och svavelutsläpp, inte får utjämnas genom att Sverige sänker sina krav (yrkande 5). Kemikaliekontrollen inom EG är enligt motionärerna på olika sätt snävare. Det innebär bl.a. att färre ämnen klassas som cancerframkallande inom EG än i Sverige och att EG har högre farlighetströskel. EG saknar vidare regler om uppgiftsskyldighet. Skillnaderna mellan EG och Sverige beträffande kemikaliekontrollen får inte utjämnas genom att svenska normer försvagas eller att planerade skärpningar försenas (yrkande 13).

Utskottet vill för sin del framhålla att alla länder måste samarbeta för att bemästra de regionala och globala miljöproblemen. Inom många internationella organisationer bedrivs ett intensivt miljösamarbete, och Sverige har alltid aktivt verkat för att miljöhänsyn skall tas vid utformningen av organisationernas rekommendationer och beslut. Det internationella samarbetet på miljöområdet har under senare år förstärkts, och betydande framsteg har gjorts. Genom de samarbetsformer som etablerats torde de institutionella förutsättningarna finnas för en ansvarsfull hushållning med naturresurser och till en djupare insikt och bättre omsorg om miljön. Det är för framtiden angeläget att söka påverka både EG och enskilda länder i riktning mot ytterligare ökat miljömedvetande. Som ett resultat av bl.a. tidigare frihandelsavtal är graden av samordning på miljövårdsområdet redan i dag hög mellan EFTA- och EG-länderna. Under senare år har positionerna på miljövårdsområdet flyttats fram inom EG, och miljökraven har även mött en allt större förståelse t.ex. inom kommissionen. Detta torde enligt utskottets mening möjliggöra kommande gemensamma riktlinjer på

miljövårdsområdet. Inför EES-förhandlingarna har vissa problemområden identifierats. EFTA-länderna har klargjort vikten av att bibehålla en hög ambitionsnivå när det exempelvis gäller hälso-, säkerhets-, konsument- och miljöfrågor. För redovisade problemkategorier kan det bli aktuellt att förhandla fram undantag. EGs inställning är att undantagen måste begränsas till ett minimum. Alltför omfattande krav på särlösningar riskerar att urholka innehållet i ett kommande EES-avtal. Båda parter är dock eniga om att frågan skall lösas i själva förhandlingsskedet. Ett viktigt element härvidlag är att EFTA-länderna ges möjlighet att delta i utvecklingen av nya internationella regler. Mot bakgrund av vad som här anförts om det internationella miljösamarbetet torde syftet med motionerna U515 yrkande 7 delvis, U542 yrkandena 1 delvis, 2, 5 och 13 i allt väsentligt kunna bli tillgodosett. Motionsyrkandena kan därmed lämnas utan riksdagens vidare åtgärd.

I motion U519 (mp) yrkande 5 framförs krav på att Sverige skall satsa på att utveckla ECE (Economic Commission for Europe) till en ännu starkare bas för all-europeiskt miljösamarbete. Globalt och regionalt samarbete krävs för att sanera miljön och möta hoten mot vår överlevnad. Varje land skall kunna skydda naturen, miljön och sina invånares hälsa och vägra handla med miljö- och hälsovådliga produkter och produkter som framställs under omständigheter som strider mot de mänskliga rättigheterna eller innebär ekologisk dumpning. Ökat samarbete mellan öst och väst är särskilt viktigt nu för att underlätta bl.a. ekologisk återuppbyggnad. Europarådet och ECE bör medverka i detta arbete. Även EG kan med förändrade ambitioner utgöra en byggsten inom ramen för det all-europeiska samarbetet.

Av redogörelsen ovan framgår att det arbete som bedrivs inom internationella fora i allt väsentligt är ägnat att tillgodose syftet med motion U519 yrkande 5. Motionsyrkandet bör således inte medföra någon riksdagens vidare åtgärd.

Miljöpartiet hävdar i motion U522 att EFTA lovat EG att man i framtiden skall avstå från alla restriktioner beträffande bl.a. export, import, återexport, territoriella skyddsregler och oberoende säljförbud. Undantag för t.ex. export av miljöfarligt avfall har inte gjorts. Riksdagen bör hos regeringen begära ett klarläggande om att förhandlingsmandatet med EG ej omfattar handel med miljöfarligt avfall (yrkande 3).

Utskottet erinrar om de riktlinjer för integrationsarbetet som lades fast som ett resultat av riksdagens behandling under våren 1988 av propositionen om Sverige och den västeuropeiska integrationen (prop. 1987/88:66, UU24, rskr. 245). Förhandlingarna med EG skulle vara förutsättningslösa och avsikten borde vara att bredda och fördjupa samarbetet med EG på varje område så långt detta är förenligt med neutralitetspolitiken. Inget område borde vara undantaget från förhandlingar. De allmänna målen för Sveriges samarbete med EG bekräftades av riksdagen våren 1989 (1988/89:UU19). I regeringens proposition 1989/90:100, bil. 16 såvitt avser vissa avfallsfrågor konstatera-

des att avfall eller andra farliga produkter inte skall exporteras till land som saknar resurser att ta hand om avfallet eller produkten på ett miljöriktigt sätt. Ett samordnat handlande borde eftersträvas i Väst-europa. Inom såväl OECD som Förenta nationernas miljöprogram, UNEP, pågår arbete med konventioner för att internationellt reglera kontrollen av gränsöverskridande transporter av avfall som kan hota människors hälsa eller miljö. Vidare redovisades bl.a. det arbete som bedrivs på kemikalieområdet inom OECD, Förenta nationerna och mellan de nordiska länderna. Riksdagen anslöt sig till vad som anförts i propositionen om det internationella samarbetet på avfallsområdet. Samtidigt erinrades om det nordiska samarbetet som har bedrivits parallellt med EGs motsvarande arbete (1989/90:JoU16, rskr. 241). Mot bakgrund av det anförda är jordbruksutskottet inte berett att tillstyrka ett särskilt riksdagsuttalande med anledning av motion U522 yrkande 3. Motionen avstyrks i berörd del.

I motion U503 (m) framhålls att förmågan att komma till rätta med miljöproblemen kommer att bli avgörande för Europas framtid. De stora miljöproblemen måste lösas på övernationell nivå. I det framtida arbetet med att skapa ett renare Europa kommer EG att spela en betydelsefull roll. EG håller på att etablera en gemensam miljövårdsorganisation, European Environment Agency (EEA). Organisationen skall även vara öppen för länder utanför EG och enligt motionärerna bör Sverige ansöka om medlemskap (yrkande 6).

Vid utskottets utfrågning framkom bl.a. att EGs gemensamma miljövårdsorganisation EEA (European Environment Agency) kommer att vara öppen för andra länder utanför gemenskaperna. EFTA-länderna har klart manifesterat sitt intresse för ett medlemskap. Även från EG har ett sådant intresse uttalats. Utskottet förutsätter att frågan om ett svenskt medlemskap i EEA kommer att aktualiseras när organisationen formellt har upprättats. Syftet med motion U503 yrkande 6 torde således i allt väsentligt komma att tillgodoses och motionen bör därför inte föranleda någon riksdagens vidare åtgärd.

Enligt motion U542 (mp) yrkande 4 har naturvårdsverket i ett förslag till importregleringar av produkter som framställts med hjälp av CFC (freoner) konstaterat att det trots EG-beslut om anslutning till Montrealprotokollet inte för närvarande är möjligt att harmonisera de svenska reglerna med EGs bestämmelser. En försenad avveckling av freoner på grund av EG-anpassningen kan enligt motionärerna inte godtas.

EG anslöt sig under hösten 1988 till det s.k. Montrealprotokollet om en successiv minskning av fem fullständigt halogenerade CFC-föreningar samt en frysning av användningen av förekommande bromerad motsvarighet, s.k. haloner. Genom en förordning som trädde i kraft den 1 januari 1989 har EG fullföljt dessa åtaganden. Förordningen äger tillämpning på import, export, produktion och förbrukning av CFC och haloner. Fr.o.m. den 1 januari 1990 förbjuds import av dessa ämnen och från den 1 januari 1993 förbjuds import av produkter

innehållande dessa ämnen från land som inte är part i Montrealprotokollet. Därtill har uppmanats till frivilliga överenskommelser med industrin för att eliminera eller ytterligare begränsa användningen. I mars 1989 beslutade EG att konsumtion och tillverkning av de ämnen som täcks av Montrealprotokollet helt skall vara eliminerade före år 2000. En reduktion med 85 % skall ske så snabbt som möjligt.

Beträffande det svenska avvecklingsprogrammet för CFC-produkter m.m. vill utskottet erinra om att målet för denna plan är en total avveckling av användningen av ozonnedbrytande ämnen inom alla användningsområden. Avvecklingsplanen är tvingande och straffsanktionerad och bygger på dagens förutsättningar, kunskaper och teknik samt på tillgången till alternativa produkter m.m. Utskottet kan konstatera att det svenska avvecklingsprogrammet internationellt sett är mycket långtgående. Enligt vad utskottet erfarit följer regeringen frågan med uppmärksamhet och erhåller fortlöpande information om utvecklingen av alternativa produkter och processer som kan påskynda avvecklingen av samtliga ozonnedbrytande ämnen. I juli 1989 framlade naturvårdsverket förslag om förbud mot import av sådana freonprodukter och produkter tillverkade med hjälp av freon som avses omfattas av det förbud som skall gälla fr.o.m. den 1 januari 1991. I sin rapport nr 3716 redovisar naturvårdsverket åtgärder till skydd för ozonskiktet och lämnar förslag om förbud mot nyinstallationer och portabla halonbrandsläckare. Enligt vad utskottet erfarit bereds frågan i regeringskansliet. Den 20 september 1990 fattade regeringen beslut om förbud mot import fr.o.m. den 1 januari 1991 av vissa skumplastprodukter tillverkade med hjälp av CFC. Naturvårdsverket har i uppdrag att senast vid årsskiftet 1990-1991 avge förslag om vilka ytterligare varugrupper som skall omfattas av ett eventuellt importförbud fr.o.m. den 1 januari 1995. I likhet med vad miljöministern anförde i samband med en frågestund i riksdagen den 13 februari 1990 (prot. 1989/90:66) anser utskottet att riksdagens beslut att anta regeringens förslag om att avveckla användningen av CFC ligger till grund för det fortsatta arbetet och att det inte finns anledning att ompröva detta beslut. Utskottet upprepade nyligen sin tidigare uttalade inställning om det angelägna i att detta arbete snarast slutförs (1990/91:JoU3). Med hänsyn härtill och mot bakgrund av vad som i övrigt anförts bör motion U542 yrkande 4 kunna avstyrkas i den mån den inte kan anses tillgodosedd.

Jordbrukspolitik m.m.

Enligt motionärerna i motion U522 (mp) yrkande 11 är jordbruket inte helt uteslutet från EG-anpassningen. EFTA har i visst sammanhang låtit förstå att av EG-kommissionen omnämnda eftergifter rörande jordbruksprodukter kommer att behandlas med ett öppet sinne och med beredskap för förhandlingar om konkreta förslag. Riksdagen bör hos regeringen begära ett klarläggande om att förhandlingsmandatet med EG inte omfattar jordbruket. Även i motion Fi207 kräver miljöpartiet att den svenska jordbrukspolitiken inte skall anpassas till

EG (yrkande 5). Sverige skall behålla ett livskraftigt jordbruk över hela landet med biologiskt-organiskt brukningssätt. Därför måste det slås fast att en anpassning till EG inte kommer att bli aktuell.

Utrikesdepartementets handelsavdelning (UDH) har i sin rapport Redovisning av det svenska integrationsarbetet (april 1990) sammanfattat förberedelsearbetet inför de formella förhandlingarna med EG. I rapporten redovisas bl.a. avgränsningen av det materiella innehållet i ett kommande EES-avtal. Förhandlingarna mellan EFTA och EG omfattar inte ett EFTA-deltagande i EGs gemensamma jordbrukspolitik (CAP). Generell frihandel med jordbruksprodukter är således inte aktuell inom EES. Däremot diskuteras möjligheten att underlätta handeln med specifika produkter med anknytning till jordbrukssektorn. EG har bl.a. markerat önskvärdheten av att liberalisera handeln med vissa produkter, såsom grönsaker och frukt från de fattigare medelhavsländerna. EFTA har offensiva intressen som i första hand ligger inom området bearbetade jordbruksprodukter. I anslutning här till diskuteras också nya regler för råvaruprisutjämning. I den våren 1990 framlagda livsmedelspolitiska propositionen (1989/90:146) konstaterades att förhandlingarna mellan EFTA och EG inte omfattar en gemensam jordbrukspolitik. Samtidigt framhölls att önskemål från EGs sida om ökat marknadstillträde för vissa jordbruksprodukter motiverade lättnader på EG-marknaden för intressanta svenska produkter. Med åberopande av vad som anförts i propositionen framhöll jordbruksutskottet i likhet med vissa motionärer att det från jordbrukets synpunkt var angeläget med ett ökat marknadstillträde inom EG för svenska livsmedel. Utskottet utgick ifrån att de lättnader för intressanta produkter som avsågs i propositionen gällde jordbruksprodukter (1989/90:JoU25). Med det anförda bör motionerna U522 yrkande 11 och Fi207 yrkande 5 anses besvarade. Motionsyrkandena bör därför inte föranleda någon riksdagens vidare åtgärd.

Enligt motionärerna i motion U518 (c) tyder uppgifterna om miljöförstöringen i Sovjetunionen på att omfattande arealer jordbruksmark är obrukbara. Om miljöförstöringen i öst inte kan hejdas finns det risk för att produktiviteten i det östeuropeiska jordbruket inte kan förbättras. Detta oavsett om näringen får tillgång till modern teknik och nya effektiva produktionsmetoder. En sådan framtid kommer att medföra långvariga behov av att importera livsmedel för att garantera folkförsörjningen. Inom EG- och EFTA-länderna planerar regeringarna nu för en snabb reducering av den brukade arealen för att eliminera överskottet av jordbruksprodukter. Med anledning av den nya situationen i våra östeuropeiska grannländer är det enligt motionärerna viktigt att regeringen i samordningsarbetet med EG omedelbart aktualiserar frågan om en jordbruksproduktion som kan garantera en långsiktigt uthållig folkförsörjning i hela Europa (yrkande 13).

Jordbruksutskottet konstaterade i samband med behandlingen av den framtida livsmedelspolitiken våren 1990 (1989/90:JoU25) att det knappast var möjligt att närmare bedöma i vad mån det fanns anledning att

göra antaganden om den framtida utvecklingen av den globala livsmedelsförsörjningen som väsentligen avvek från regeringens bedömning som grundades på FAOs undersökningar och prognoser. Samtidigt anslöt sig utskottet till vissa motionärers synpunkter när det gäller de risker för livsmedelsproduktionen som är förenade med ekologiska katastrofer och annan negativ miljöpåverkan. Det ansågs ej meningsfullt att föreslå något bestämt riksdagsuttalande i en fråga där möjligheterna att dra bestämda slutsatser om den långsiktiga utvecklingen i hög grad är begränsade. Med det anförda och med hänsyn till vad utskottet redovisat ovan beträffande avgränsningen av ett eventuellt EES-avtal avstyrks motion U518 yrkande 13.

I miljöpartiets motion U542 yrkande 8 framhålls att en EG-harmonisering av livsmedelskontrollen bl.a. skulle leda till förändringar som strider mot vetenskapligt baserade kost- och hälsoprinciper. Vidare kan en anpassning leda till försämringar beträffande märkningsprinciper, innehållsdeklarationer, datummärkning och bestrålning av livsmedel. Enligt motionärerna får de skillnader i livsmedelsnormerna mellan EG och Sverige som påvisats av livsmedelsverket inte utjämnas genom att svenska säkerhetskrav sänks eller planerade skärpningar försenas.

Enligt UDHs ovan (s. 7) nämnda rapport har EGs och EFTA-ländernas olika kravnivåer på bl.a. livsmedelsområdet identifierats som ett problemområde inför EES-förhandlingarna. Olika regler finns bl.a. för märkning (innehåll) samt för livsmedelstillsatser. För dessa problemkategorier kan det bli aktuellt att förhandla fram undantag, övergångsarrangemang eller andra former av lösningar. Ett kommande EES-avtal syftar till ökad samhandel genom sänkt gränsskydd mellan EG och EFTA och som utskottet framhållit ovan (s. 4) är det mycket viktigt att EFTA-länderna ges möjlighet att delta i utvecklingen av nya regler inom ramen för ett eventuellt EES-avtal. Härutöver anser utskottet det inte meningsfullt att — innan förhandlingarna slutförts — förorda ett särskilt riksdagsuttalande med anledning av motion U542 yrkande 8. Motionen avstyrks i berörd del.

Motionerna föranleder i övrigt inget särskilt uttalande av jordbruksutskottet.

Stockholm den 16 oktober 1990

På jordbruksutskottets vägnar

Jan Fransson

Närvarande: Jan Fransson (s), Håkan Strömberg (s), Sven Eric Lorentzon (m), Martin Segerstedt (s), Bengt Rosén (fp), Jens Eriksson (m), Margareta Winberg (s), Åke Selberg (s), Inge Carlsson (s), Ingvar

Avvikande meningar

1. Sven Eric Lorentzon, Jens Eriksson och Ingvar Eriksson (alla m) anför:

Som anförts i motion U503 yrkande 6 kommer förmågan att komma till rätta med miljöproblemen att bli avgörande för Europas framtid. De stora miljöproblemen måste lösas på övernationell nivå. I det framtida arbetet med att skapa ett renare Europa kommer EG att spela en betydelsefull roll. EG håller på att etablera en gemensam miljö-vårdsorganisation, European Environment Agency (EEA). Organisationen skall även vara öppen för länder utanför EG och vi anser att Sverige bör ansöka om medlemskap.

2. Lennart Brunander och Karin Starrin (båda c) anför:

Uppgifterna om miljöförstöringen i Sovjetunionen tyder på att omfattande arealer jordbruksmark är obrukbara. Om miljöförstöringen i öst inte kan hejdas finns det risk för att produktiviteten i det östeuropeiska jordbruket inte kan förbättras. Detta oavsett om näringen får tillgång till modern teknik och nya effektiva produktionsmetoder. En sådan framtid kommer att medföra långvariga behov av att importera livsmedel för att garantera folkförsörjningen. Inom EG- och EFTA-länderna planerar regeringarna nu för en snabb reduktion av den brukade arealen för att eliminera överskottet av jordbruksprodukter. Med anledning av den nya situationen i våra östeuropeiska grannländer är det enligt vår mening viktigt att regeringen i samordningsarbetet med EG omedelbart aktualiserar frågan om en jordbruksproduktion som kan garantera en långsiktigt uthållig folkförsörjning i hela Europa. Utskottet borde således ha tillstyrkt motion U518 yrkande 13.

3. Annika Åhnberg (v) anför:

Som framhållits i motion U515 yrkande 7 (delvis) kan de enskilda nationalstaterna inte lösa alla avgörande problem som finns i Europa. Miljöhoten känner inga gränser. Det krävs ett alleuropeiskt samarbete med för hela Europa bindande beslut inom miljöområdet. Det är viktigt att det rör sig om minimiregler som ger enskilda länder möjlighet att ensamma eller tillsammans med andra länder gå vidare och skärpa reglerna. Enligt min mening är EG-systemet här ett hinder för en positiv utveckling. Detta beror på att varornas fria rörlighet är en överordnad princip inom gemenskapen. Sverige har i EG—EFTA-förhandlingarna när det gäller undantag haft en exempelvis låg profil. Sverige bör klart och tydligt deklarera till EG-kommissionen, Europaparlamentet och EGs ministerråd att vi inte kan godta försämringar för svensk del när det gäller bl.a. miljön. I likhet med vad som anförts av miljöpartiet anser jag att förhandlingsmandatet med

EG inte bör omfatta handeln med miljöfarligt avfall och att den svenska avvecklingen av freonanvändningen inte får försenas på grund av EG-anpassningen. Vidare anser jag att de skillnader i livsmedelsnormerna mellan Sverige och EG som påvisats av livsmedelsverket inte får utjämnas genom att de svenska normerna försvagas eller att planerade skärpningar försenas. Utskottet borde enligt min mening ha tillstyrkt motionerna U515 yrkande 7, U522 yrkande 3 och U542 yrkandena 4 och 8.

4. Marianne Samuelsson (mp) anför:

EG kommer inte att acceptera ett svenskt fasthållande vid hundratals "särregler" i det fortsatta arbetet med EG-anpassningen. Tvärtom kräver EG att alla länder som vill komma i åtnjutande av den inre marknadens fördelar också måste acceptera hela EGs samlade regelverk, den s.k. *acquis communautaire*, som omfattar allt vad EG enats om sedan år 1957. Sverige håller i det pågående arbetet på att avsäga sig möjligheterna att föra en självständig miljöpolitik. Riksdagen bör bl.a. ge regeringen till känna att en försämrad yttre miljö är ett pris som Sverige inte är berett att betala för att uppnå EG-anpassning. I november 1989 redovisades en av EG-kommissionen beställd expertrapport som förutspådde kraftigt ökande miljöproblem på grund av den inre marknadens dynamiska tillväxteffekter. De i rapporten refererade riskerna för att EGs inre marknad leder till betydande ökningsar av allvarliga miljöproblem bör enligt min mening ges regeringen till känna. Vidare bör framhållas att de av energi- och miljödepartementet påpekade skillnaderna mellan Sverige och EG, bl.a. när det gäller miljömotiverad gränskontroll, kontroll av avgasrening och svavelutsläpp, inte får utjämnas genom att Sverige sänker sina krav. Kemikaliekontrollen inom EG är på olika sätt snävare. Det innebär bl.a. att färre ämnen klassas som cancerframkallande inom EG än i Sverige och att EG har högre farlighetströskel. EG saknar vidare regler om uppgiftsskyldighet. Skillnaderna mellan EG och Sverige beträffande kemikaliekontrollen får inte utjämnas genom att svenska normer försvagas eller att planerade skärpningar försenas. Naturvårdsverket har i ett förslag till importregleringar av produkter som framställts med hjälp av CFC (freoner) konstaterat att det trots EG-beslut om anslutning till Montrealprotokollet inte för närvarande är möjligt att harmonisera de svenska reglerna med EGs bestämmelser. En försenad avveckling av freoner på grund av EG-anpassningen kan enligt min mening inte godtas. EFTA har lovat EG att man i framtiden skall avstå från alla restriktioner beträffande bl.a. export, import, återexport, territoriella skyddsregler och ooberättigade säljförbud. Undantag för t.ex. export av miljöfarligt avfall har inte gjorts. Miljöpartiet anser att riksdagen hos regeringen bör begära ett klarläggande om att förhandlingsmandatet med EG ej omfattar handel med miljöfarligt avfall.

Miljöpartiet kräver också att Sverige skall satsa på att utveckla ECE (Economic Commission for Europe) till en ännu starkare bas för all-europeiskt miljösamarbete. Globalt och regionalt samarbete krävs för att sanera miljön och möta hoten mot vår överlevnad. Varje land

skall kunna skydda naturen, miljön och sina invånares hälsa och vägra handla med miljö- och hälsovådliga produkter och produkter som framställs under omständigheter som strider mot de mänskliga rättigheterna eller innebär ekologisk dumpning. Ökat samarbete mellan öst och väst är särskilt viktigt för att underlätta bl.a. ekologisk återuppbyggnad. Europarådet och ECE bör medverka i detta arbete. Även EG kan med förändrade ambitioner utgöra en byggsten inom ramen för det all-europeiska samarbetet.

Jordbruket är inte uteslutet från EG-anpassningen. EFTA har i visst sammanhang låtit förstå att av EG-kommissionen omnämnda eftergifter rörande jordbruksprodukter kommer att behandlas med ett öppet sinne och med beredskap för förhandlingar om konkreta förslag. Den svenska jordbrukspolitiken skall inte anpassas till EG. Sverige skall behålla ett livskraftigt jordbruk över hela landet med biologiskt-organiskt brukningssätt. Riksdagen bör hos regeringen begära ett klarläggande om att förhandlingsmandatet med EG inte omfattar jordbruket. En EG-harmonisering av livsmedelskontrollen skulle bl.a. leda till förändringar som strider mot vetenskapligt baserade kost- och hälsoprinciper. Vidare kan en anpassning leda till försämringar beträffande märkningsprinciper, innehållsdeklarationer, datummärkning och bestrålning av livsmedel. Enligt min mening får de skillnader i livsmedelsnormerna mellan EG och Sverige som påvisats av livsmedelsverket inte utjämnas genom att svenska säkerhetskrav sänks eller planerade skärpningar försenas.

Mot bakgrund av det anförda borde utskottet ha tillstyrkt motionerna Fi207 yrkande 5, U519 yrkande 5 och U522 yrkandena 3 och 11 samt U542 yrkandena 1, 2, 4, 5, 8 och 13.

